

BELEIDSPLAN 2026-2030 “De Lokale Veteraan”

Inleiding

Bij het opstellen van dit beleidsplan nationaal Veteranen Platform 2026-2030 is de geopolitieke omgeving op zijn zachtst gezegd turbulent. Er is een lange periode van relatieve stabiliteit geweest in ons deel van het continent. Tegelijkertijd zijn er de afgelopen jaren ook weer veel nieuwe veteranen bijgekomen; een signaal dat inzet ter bescherming van de internationale rechtsorde nog steeds noodzakelijk is. Het is duidelijk dat de wereldorde schuift maar het is onduidelijk waar die naar toe beweegt. Daarmee wint het nadenken over de mogelijke inzet ter bescherming van het eigen en het bondgenootschappelijk grondgebied weer nadrukkelijk terrein.

Het veteranenlandschap is in de periode van het beleidsplan 2021-2025 ook aan veranderingen onderhevig. De uitvoerende organisaties ten dienste van de individuele veteraan zijn samengebundeld en sinds 2021 belegd bij het Nederlands Veteraneninstituut (NLVI).

Daarnaast maakt de Bond voor Nederlandse Oorlogs- en dienstsachtoffers (BNMO), waarvan circa 30 procent ook veteraan is een transitie door naar een rol als belangenbehartiger. Ook voor deze doelgroep zal de individuele ondersteuningsbehoefte verzorgd gaan worden door het NLVI.

Doel van het nationaal VP is namens en in samenwerking met haar leden en buitengewone leden, hierna te noemen lidorganisaties, het behartigen van de algemene belangen van alle Nederlandse veteranen en hun relaties om erkenning en waardering te bevorderen en de zorg te waarborgen. Een doel wat als zodanig omschreven staat in de Veteranenwetgeving. Het nationaal VP geeft hieraan invulling op basis van (meerjarige) beleidsplannen en jaarplannen. Het beleidsplan heeft een reikwijdte van vijf jaar. Het wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering en uitgevoerd door het bestuur én door de lidorganisaties.

Aldus is opgenomen in het huishoudelijk reglement van het nationaal VP. Door de jaren heen zijn er diverse beleidsplannen verschenen, te weten *Met respect voor het verleden, een blik op de toekomst* (2006-2010), *VP klaar voor de toekomst* (2011-2015) gevolgd door *De trotse veteraan* (2016-2020) en *Veteraan in de samenleving* (2021-2025).

Het voorliggende beleidsplan sluit aan bij de ontwikkelingen in het veteranenlandschap. Van missiegerichte lidorganisaties via meer algemene lidorganisaties naar lokaal gerichte lidorganisaties: veteranen en gemeenten werken steeds meer samen voor de bevordering van erkenning en

waardering en het waarborgen van bijzondere zorg. Daarbij zien we in toenemende mate lokale initiatieven tot stand komen.

Het beleidsplan geeft de richting aan waarbij de jaarplannen het beleidsplan verder inhoud geven. De tijdspaden zijn indicatief en zullen telkens bijgesteld worden afhankelijk van de voortgang van de ambities.

Werkwijze

Binnen het bestuur zijn ambities opgesteld waarmee de Algemene Vergadering van 21 maart 2025 heeft ingestemd. Vervolgens is een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de lidorganisaties en het bestuur, hiermee aan de slag gegaan. Een eerste (procedurele) terugkoppeling heeft plaatsgevonden tijdens de Algemene Vergadering van 6 juni 2025.

De opgehaalde informatie is verwerkt tot een concept beleidsplan dat door de werkgroep en het bestuur is goedgekeurd. Vervolgens is het concept beleidsplan besproken met de Raad van Advies en de klankbordgroep. Ten slotte is het concept beleidsplan ter instemming voorgelegd aan de Algemene Vergadering van 28 november 2025. Met deze werkwijze beoogt het nationaal VP dat haar beleidsplan breed gedragen wordt én dat lidorganisaties zich geroepen voelen om ook bij te dragen, ieder binnen de eigen mogelijkheden, aan de realisatie van de ambities.

Leeswijzer

Het beleidsplan is opgebouwd in drie delen. Het zijn de pijlers onder het nationaal VP. Het betreft hier de pijlers belangenbehartiging, ledenorganisatie en bedrijfsvoering. De pijlers worden toegelicht en voorzien van verschillende ambities. Bij de ambities wordt indien mogelijk een tijdslijn gegeven, zodat verwerking in één of meerdere jaarplannen mogelijk is. Op deze wijze wil het nationaal VP concrete stappen kunnen zetten om concrete doelen te behalen.

Belangenbehartiging

Het nationaal VP heeft (statutair) ten doel namens en in samenwerking met haar leden het behartigen van de algemene belangen van de Nederlandse veteranen en hun relaties om erkenning en waardering te bevorderen en zorg te waarborgen.

Wij zijn van mening dat dit het beste zo lokaal als mogelijk en zo centraal als noodzakelijk vorm moet krijgen. Het lokale karakter ligt voornamelijk op gemeentelijk niveau, maar ook op het niveau van de onderneming. Het moge duidelijk zijn dat de reikwijdte en daarmee ook de ambitie verschillend zal zijn. Het centrale karakter komt tot uiting in het permanent toetsen van de randvoorwaarden voor een heldere uitvoering van het nationaal verankerde beleid. In voorkomend geval zullen we aanbevelingen doen om de randvoorwaarden aan te passen aan de reële behoeften van de Nederlandse veteranen, hun relaties, maar ook de lokale overheden en maatschappelijke instanties.

Ambities

Alle Nederlandse veteranen en hun relaties zijn, al dan niet georganiseerd, bekend met het nationaal VP en haar toegevoegde waarde voor hen.

Belangenbehartiging kan niet zonder bekendheid. Randvoorwaardelijk voor de bekendheid is de zichtbaarheid van het nationaal VP. De bekendheid en daarmee de zichtbaarheid moet actief bevorderd worden. Dat is een verantwoordelijkheid van zowel het bestuur als de leden.

Het bestuur geeft daar door fysieke en media-uitingen gevolg aan. Alle lidorganisaties doen dat door niet alleen hun eigen beeldmerk te voeren, maar ook dat van het nationaal VP. Indien er een website is, dan wordt daar ook aandacht besteed aan het nationaal VP.

Alle lidorganisaties maken werk van het opsporen van nog niet georganiseerde (oud-) collega's en zijn bereid daarover periodiek te berichten aan elkaar.

Alle Nederlandse gemeenten hebben een veteranenbeleid dat toeziet op erkenning, waardering en toegang tot goede zorg.

Deze ambitie komt mede voort uit het rapport van de Veteranenombudsman (VOM) 'Gemeente, ken uw veteraan'. Uitvoering in samenwerking met onder meer de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Genootschap van Nederlandse Burgemeesters (GNB) en het NLVi.

Er zijn 342 gemeenten in Nederland. Het nationaal VP streeft naar gemeentelijk veteranenbeleid waarin aandacht is voor de erkenning en waardering voor de veteranengemeenschap. Daarbij is een vorm van wederkerigheid een aanvullende reden om te willen en kunnen investeren in het beleid.

Gemeenten die aan (nader te bepalen) minimale vereisten voldoen krijgen daar een zichtbare erkenning voor van het nationaal VP.

Alle bedrijven in Nederland hebben aandacht voor veteranen die bij hen werkzaam (willen) zijn en voor de relatie van veteranen

Deze ambitie komt voort uit het breder dragen van de erkenning en waardering voor de bijzondere kenmerken van de veteranen, zoals kameraadschap, doorzettingsvermogen, opofferingsgezindheid, initiatief en discipline. Het nationaal VP besteedt periodiek aandacht aan bedrijven die er blijk van geven een buitengewone werkgever te zijn voor veteranen. Dat kan zich op vele manieren uiten. Het nationaal VP wil aandacht besteden aan best-practices, met name in de tweede helft van de beleidsperiode.

Het nationaal VP wil bedrijven die acties hebben voor veteranen en bedrijven met een actief veteranenbeleid in het zonnetje zetten, al dan niet in samenwerking met de stichting Onbekende Helden. Voor bedrijven moet het aantrekkelijk worden om aangemerkt te worden als zgn. “vriend van het nationaal VP”.

Het nationaal VP streeft naar inzet van individuele veteranen en lid-organisaties ten dienste van de maatschappij.

Veteranen en hun relaties verdienen erkenning en waardering van de maatschappij op grond van hun inzet voor de belangen van de samenleving. Daar staat geen extra verplichting tegenover om ook als veteraan nog iets te doen voor de maatschappij. Veteranen beschikken echter wel over kwaliteiten die voor het maatschappelijk nut belangrijk kunnen zijn, bijvoorbeeld nu de weerbaarheid van de samenleving versterkt moet worden. Het nationaal VP heeft daarom de ambitie dat Nederlandse veteranen individueel of collectief hun diensten aanbieden ten behoeve van de (weerbare) samenleving.

Het nationaal VP streeft naar heldere criteria voor toekenning van een eenduidige en actuele veteranenstatus.

Deze ambitie is gericht op het waarborgen van de waarde van de veteranenstatus. Zeker in een tijd dat de verdediging van het bondgenootschappelijk grondgebied weer prominent in beeld is zal de discussie over het toekennen van deze status alleen maar toenemen. Omdat de Veteranenwet uitgaat van de bijzondere zorgplicht van de overheid op grond van bijzondere omstandigheden waaronder militairen worden ingezet, zal bij toekenning van de veteranenstatus moeten worden getoetst of er van dergelijke bijzondere omstandigheden sprake is.

Het nationaal VP is de eerste die door stakeholders wordt geraadpleegd/bevraagd bij ontwikkelingen in veteranenland.

Het nationaal VP mengt zich meer zichtbaar in het debat rond veteranenbeleid en erkenning, waardering en toegang tot de zorg, doet gestructureerd aan stakeholdermanagement en draagt bij aan het meer zichtbaar maken van de kwaliteiten, en ook de kwetsbaarheden, van de Nederlandse veteranen en hun relaties.

Het nationaal VP kent een communicatiestrategie waarbij zichtbaarheid bij zoekmachines, social media en overige middelen centraal staat. Dit vereist ook actuele standpunten over thema's die raken aan het veteraan zijn en er toe doen. Het nationaal VP waakt er daarbij voor om de waan van de dag te laten prevaleren boven de diepgang en kwaliteit van haar bijdragen.

Het nationaal VP kent op het gebied van erkenning, waardering en zorg de behoeften en belangen van iedereen die veteraan is, alsmede die van hun relaties.

Hoewel het nationaal VP een koepelorganisatie is met lidorganisaties, komt zij op voor de belangen van alle Nederlandse veteranen en hun relaties. Het is dan ook zaak dat het nationaal VP de behoeften die er leven kent. Dat hoeft niet alleen door tussenkomst van de lidorganisaties, maar kan ook op andere wijzen gebeuren, zoals bijvoorbeeld persoonlijke gesprekken, enquêtes en symposia.

Het nationaal VP ziet erop toe dat het Nuldelijns ondersteuningssysteem (NOS) blijft functioneren zoals het bedoeld is.

Het NOS heeft zoals de naam aangeeft niet de kwalificatie 'zorg'. Het is een collegiaal vangnet van en voor de veteraan en hun relaties om steun te bieden en een eventuele zorgvraag door te kunnen leiden. De uitvoering van het NOS ligt bij het NLVI, waarbij het nationaal VP een toezichthoudende rol

zal vervullen. De veteranenondersteuners werkzaam in dit systeem komen uit de lidorganisaties van het nationaal VP.

Het nationaal VP streeft ernaar dat huisartsen in voorkomend geval een goede diagnose ten aanzien van specifieke veteranenproblematiek kunnen stellen.

Om dit te bereiken is het noodzakelijk dat alle huisartsen weten wie in hun praktijk veteraan en relatie van een veteraan zijn. Daarnaast dienen zij bekend te zijn welke zorg die veteranen en hun relaties behoeven.

Zie de aanbevelingen uit het rapport van de Veteranenombudsman 'Erken mijn zorgen'.

Ledenorganisatie

Het nationaal VP is een vereniging bestaande uit lidorganisaties. Voor het functioneren als belangenbehartiger is het van belang zoveel mogelijk veteranen georganiseerd te krijgen, met name om te weten wat er leeft binnen de veteranengemeenschap.

Ambities

Alle veteranen en/of hun relaties zijn georganiseerd in enig verband en alle veteranenorganisaties (inclusief organisaties van relaties) zijn aangesloten bij het Nationaal VP.

Momenteel maken veel veteranen en hun relaties al deel uit van een organisatieverband. Idealiter zouden alle Nederlandse veteranen en hun relaties deel uit moeten maken van een veteranenorganisatie die op haar beurt dan weer is aangesloten bij het nationaal VP. Dat zou de ultieme organisatiegraad zijn en de legitimiteit van het nationaal VP als spreekbuis van alle veteranen en hun relaties versterken.

Alle lidorganisaties zijn en worden actief betrokken bij de doelstellingen van het nationaal VP.

Bijvoorbeeld door doorlopende achterbanraadpleging, ledencommissies op de focusterreinen van de bestuursleden, activiteitencommissie, etc.

Bedrijfsvoering

Om de missie van het nationaal VP, zijnde het behartigen van de belangen van alle veteranen en hun relaties als bedoeld in de Veteranenwet, waar te kunnen maken is een goede bedrijfsvoering en professionele ondersteuning noodzakelijk. De bestuurders bij het nationaal VP zijn immers vrijwilligers, waarbij de continuïteit in de ondersteuning is gewaarborgd binnen het Bureau.

Ambities

Het nationaal VP moet onafhankelijk van de beleidsmaker en uitvoerders van het veteranenbeleid haar taak kunnen uitvoeren.

Gezien haar rol als belangenbehartiger zal het nationaal VP moeten kunnen optreden zonder last of ruggespraak, zodat ze beleidsmakers kan bevragen en adviseren en kritisch kan toezien op de uitvoering van het beleid. Daartoe moet het nationaal VP niet worden gehinderd door financiële of organisatorische afhankelijkheden; de wettelijk vastgestelde financiering door Defensie mag nooit leiden tot aantasting van de vrijheid van het nationaal VP om eigen standpunten in te nemen. Deze onafhankelijke positie moeten worden gewaarborgd en versterkt.

Het nationaal VP kent een gewaarborgde financiering.

De bedrijfsvoering van het nationaal VP wordt betaald vanuit subsidie verkregen van het Ministerie van Defensie. In de praktijk is die subsidieverlening en -verstrekking niet altijd stabiel, waardoor zich liquiditeitsproblemen voor kunnen doen. Voor specifieke projecten ontvangt het nationaal VP doelfinanciering vanuit het Vfonds. Onderzocht moet worden op welke wijze een gewaarborgde financiering zo goed mogelijk kan worden bereikt.

Afstemming van 'externe' belangenbehartigers, uitvoerders en toezichthouders over beleid en uitvoering voor veteranen en hun relaties.

Belangrijkste spelers buiten de formele defensielijn zijn BNMO, NLVi, VOM, Inspecteur der Veteranen (IGK) en de centrales van overheidspersoneel. Samen optrekken met respect voor ieders verantwoordelijkheden is het devies van het nationaal VP. Zij stelt zich actief op bij de afstemming van de belangenbehartiging door de verschillende spelers betrokken bij het opstellen van beleid en de uitvoering ervan voor veteranen en hun relaties.

Het nationaal VP heeft ter uitvoering van haar taak een professionele bedrijfsvoering

De vereniging (inclusief bestuur) wordt ondersteund door een professioneel bureau. Met name waar het gaat over arbeidsomstandigheden, administratieve organisatie, technische ondersteuning en communicatie.

Verbeteren van de bedrijfsvoering door het invoeren van prestatie-indicatoren waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen indicatoren gericht op sturing en indicatoren gericht op verantwoording afleggen.